

SAKSFREMLEGG

Saksnr.: 13/19-43
Arkiv: 142
Sakbeh.: Andreas Foss Westgaard
Sakstittel: OFFENTLIG ETTERSYN - FORSLAG TIL KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL - ALTA VIL 2015-2027

Planlagt behandling:

Planutvalget

Administrasjonens innstilling:

I henhold til plan- og bygningslovens § 11-14, jf. § 5-2, legger Planutvalget vedlagte forslag til kommuneplanens samfunnsdel «Alta vil» 2015-2027, datert 30.09.14 ut på offentlig ettersyn. Høringsfristen settes til 6 uker.

Saksutredning:

Vedlegg:

- Forslag til kommuneplanens samfunnsdel «Alta vil» 2015-2027, dokumentdato 30.09.14

Andre saksdok.:

Bakgrunn:

Kommunestyret vedtok i kommunal planstrategi for 2012-2015 at kommuneplanens samfunnsdel skal rulleres i perioden og oppstart var høsten 2012. Gjeldende samfunnsdel av kommuneplanen, «Alta vil», ble vedtatt i 2004 og har en planhorisont til 2015. I tråd med kommunal planstrategi behandlet planutvalget 6. september 2012 oppstart av planprosessen med tilhørende prosjektorganisering for planarbeidet.

Planprogram

Planprogrammet er styrende for planprosessen og ble fastsatt av kommunestyret 11. februar 2013. Iht. planprogrammet har følgende vært hovedformål og formål med planarbeidet:

Hovedformål:

- Utarbeide en revidert kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2015-2027, som gir de overordnede mål og strategier for den langsiktige og bærekraftige samfunnsutviklingen av Alta kommune.

Formål:

- Bygge videre på gjeldende visjon; «Alta vil», med planhorisont til år 2025.
- Fornye og tilpasse fokusområder, strategier og mål til de muligheter og utfordringer som identifiseres og politiske prioriteringer som gjøres for Alta kommune kommende 12-årsperiode.
- Videreutvikle plandokumentet som et retningsgivende og tydelig styringsdokument med klare føringer for oppfølgende planer og tiltak.

- Videreutvikle og klargjøre forbindelsen fra plandokumentet til kommuneplanens handlingsdel (virksomhetsplanen), som er gjenstand for årlig rullering.
- Styrke og forberede beslutningsgrunnlaget gjennom relevant og viktig utredningsarbeid.
- Forankre planarbeidet godt i kommunen, både politisk og administrativt. Involvere politikere allerede i tidlig fase.
- Skape en arena for overordnede diskusjoner om utviklingen av kommunen, og legge til rette for aktiv medvirkning fra innbyggere, næringsliv og organisasjoner.
- Sikre tilrettelegging for utvikling av samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv i samarbeid med Altas bredde av samisk befolkning og organisasjonsliv. Herunder også nyttiggjøre tradisjonskunnskap.
- Definere lokale miljømål for Alta for hvordan kommunen kan møte blant annet økonomisk vekst og klimaendringer på en bærekraftig måte.

Planprogrammet fastsatte 2 gjennomgående plantemaer og 4 satsingsområder for planarbeidet og som prosessen skulle følge opp:

Gjennomgående plantemaer (felles for alle 4 satsingsområder):

- a. Tilrettelegging for utvikling av samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.
- b. Miljø og bærekraftig utvikling (lokale miljømål).

Satsingsområder i «Alta vil» 2015-2027:

1. Kunnskap og kompetanse
2. Næringsutvikling og nyskaping
3. Trivsel og livskvalitet
4. Attraktivt regionsenter i utvikling

Organisering av og medvirkning i planprosessen

Planprosessen har vært organisert med Planutvalget som styringsgruppe, Rådmannens ledergruppe som arbeidsgruppe og Avdeling for samfunnsutvikling som sekretariat med egen saksbehandler. Tverrsektorielle faggrupper har for hvert av de fire satsingsområdene planlagt og gjennomført planverksteder samt oppsummert innspillene i ettertid.

Planprosessen har fulgt opp gjennomgående plantemaer og satsingsområder gjennom følgende medvirkningsmøter med direkte invitasjoner til interesser i altasamfunnet:

- Oppstart med «Swot+», mars 2013 (70 deltakere).
- Møte med ekstern ressursgruppe, juni 2013
- Planverksted trivsel og livskvalitet, august 2013 (41 deltakere)
- Planverksted næringsutvikling og nyskaping, september 2013 (50 deltakere)
- Planverksted kunnskap og kompetanse, oktober 2013 (50 deltakere)

- Planverksted attraktivt regionsenter i utvikling, oktober 2013 (35 deltakere)
- Møte med ungdomsrådet, desember 2013 (10 deltakere)
- Arbeidsmøter rådmannens ledergruppe og planutvalget, februar-mars 2014
- Møte med ekstern ressursgruppe, april 2014
- Intern høring organisasjonen, mai 2014

I ekstern ressursgruppe har representanter for Alta Næringsforening, Forskningsrådet, Sametinget, Husbanken, Statens vegvesen og tidl. Høgskolen i Finnmark bidratt med faglige innspill. Gruppen har fungert som en nyttig referansegruppe i planprosessen.

Utredninger

I tråd med fastsatt planprogram ble statistisk gjennomgang av utviklingen siden 2004 gjennomført av Noodt & Reiding i samarbeid med Norut Alta-Áltá. Gjennomgangen konsentrerte seg om fokusområdene i «Alta vil» anno 2004 og de store linjene i samfunnsutviklingen siden 2004. Rapporten «*Evaluering av kommuneplan 2004-2012*» ble levert i februar 2013. Analysen er basert på tilgjengelig offentlig statistikk fra SSB, Kostra, Panda og Brønnøysundregistrene, samt tidligere forskning utført av Norut Alta og Noodt & Reiding. Hovedkonklusjonen er at indikatorene benyttet tilsier en relativt høy grad av måloppnåelse i forhold til samfunnsmålene man satte seg i 2004, særlig på områdene arbeid og entreprenørskap og livskvalitet og velferd.

I planprogrammet ønsket man også å utrede arbeidsinnvandringen til Alta som en ressurs gjennom en kartlegging av innvandrerbefolkningen i Altas bakgrunn, kompetanse og behov. Intensjonen var å skaffe et kunnskapsgrunnlag for hvordan Alta kan bli et mer attraktivt bosted på lang sikt for denne gruppen. Første utredning viste seg å bli dyrere enn administrasjonen hadde forventet. Av hensyn til planprosessens økonomi og vanskelige metodeavveininger, har kartlegging av arbeidsinnvandring til Alta som ressurs ikke blitt gjennomført. Temaet har likevel vært belyst, blant annet ved deltakelse fra Sisa på planverksted og innlegg om temaet under planverksted for attraktivt regionsenter i utvikling.

Høring/merknader:

Et utkast til revidert plan ble sendt på *intern* høring i organisasjonen 02.05.14. Intensjonen med denne høringen var å få interne tilbakemeldinger samt forankre planens innhold og struktur i organisasjonen. Det er viktig at planforslaget er godt kjent og gjennomarbeidet i Alta kommune før offentlig ettersyn. Høringsfristen var 2 uker, noe som flere opplevde som kort. I stor grad er alle interne innspill blitt innarbeidet i planforslaget. Det vil bli anledning også for interne høringsparter å gi uttalelse til forslaget ved offentlig ettersyn. I perioden med offentlig ettersyn planlegges også andre tiltak for å bekjentgjøre planforslaget for Altas befolkning og næringsliv (offentlig møte, kronikk f.eks.).

Økonomiske konsekvenser:

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder ikke *tiltak* av økonomisk karakter, men planen skal følges opp med tiltak i handlingsdelen som er gjenstand for årlig rullering og vedtas samtidig med økonomiplanen og budsjett.

Administrasjonen vil kjøpe grafiske tjenester til layout og trykk på samme måte som ved «Alta vil» 2004-15. Arbeidet med layout vil påbegynnes under offentlig ettersyn og slutføres før vedtaksbehandling.

Vurdering:

Medvirkning

Kommunen skal som planmyndighet gjennom hele planarbeidet sørge for åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i lokalsamfunnet og dialog med organiserte og uorganiserte interesser. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging for å kunne delta, herunder barn og unge. Et viktig formål med planarbeidet har vært å skape en arena for overordnede diskusjoner om utviklingen av Alta, og legge til rette for aktiv medvirkning fra innbyggere, næringsliv og organisasjoner.

Medvirkningsarenaene i planprosessen, jamfør opplistingen i bakgrunnsavsnittet over, har etter administrasjonens vurdering oppfylt medvirkningsformålet i planprogrammet. Rundt 250 personer har samlet sett deltatt på en eller flere av planverkstedene. For hvert av satsingsområdene har overordnede diskusjoner om det som bør bevares i dagens Alta, utfordringer og mulige veivalg for altasamfunnet vært drøftet. Ungdomsrådet har vært tatt med på råd i eget møte. Samtidig understrekes det at også forestående offentlige ettersyn av kommuneplanens samfunnsdel blir en arena for deling av synspunkter og medvirkning både internt og eksternt.

Hovedfokus på planverksteder

Tabellen under gjengir hvordan de tverrsektorielle faggruppene har oppsummert hovedtrekk i innspillene på planverkstedene:

1 Kunnskap og kompetanse	2 Næringsutvikling og nyskaping	3 Trivsel og livskvalitet	4 Attraktivt regionsenter i utvikling
Grunnoppplæring (barnehage og skole)	Næringsutviklingsstrategier	Trivsel, samhold og inkludering - en plass for alle	Aktivt og levende sentrum (arrangementer/ festivaler, aktiviteter for ungdom, flerbruk av friområdene)
Videregående opplæring	Virkemiddelbruk og tilrettelegging	Oppvekstvilkår, barn og unge (kvalitet i innhold og fleksibel organisering av tilbud)	Utvikle konseptet Universitetsbyen Alta (minst like viktig i markedsføringen som Nordlysbyen): Kultur, tjenester, studier
Universitetsfusjonen HiF-UiT	Nyskaping, forskning og utvikling	Folkehelse, friarealer og aktiv fritid for store og små (samhandling og samordning)	Økt tilrettelegging av grøntarealer/park-/turområder/gang- og sykkelveier (viktig for folkehelsa og bolyst)
Arbeids- og næringsliv	Internasjonalisering og naboskap	Helse, omsorg og trygghet	Gode samferdselsårer til/fra Alta: vei, båt og fly
Omdømmearbeid og markedsføring		Kollektivtransport	Gode oppvekstvilkår (tilgjengelige barnehageplasser, en god skole, attraktive nærområder)

Internasjonalt fokus		Informasjon om «hva som skjer» (oppdatert og tilgjengelig/nettbasert)	Et boligmarked med rom for alle (ulike boliger som passer for alle – også prismessig)
Kompetanse innen helse og omsorg		Møteplasser i vid forstand, levende sentrum med gode offentlige rom/arealer (urbant)	Kulturbygg som kan ta store arrangementer
Forskning			

Bearbeiding av innspill

Alle innspill og kommentarer som resultat av gruppearbeid eller taletid er notert i referater fra hvert av planverkstedene. De nedsatte faggruppene har i ettertid av planverkstedene vurdert seg fram til hovedtrekk i innspillene og formulert de om i en planspråklig drakt ned til 21 mål for samfunnsutviklingen med tilhørende strategier. Utformingen av forslag til mål og strategier ble levert til arbeids- og styringsgruppene i form av notater med tilhørende situasjonsbeskrivelse og utfordringsbilde. Dette avsluttet faggruppenes arbeid. Det må understrekes at mange av innspillene har overlappet satsingsområdene og temaene for planverkstedene. Dette er ikke til å unngå, og administrasjonen har således vært nødt til å sortere innspill, mål og strategier på satsingsområdene for å unngå gjentakelser.

Avdeling for Samfunnsutvikling har i ettertid av faggruppenes arbeid hatt ansvar for å slutføre prosessen. Dette har blant annet skjedd gjennom aktiv medvirkning fra Rådmannens ledergruppe, Planutvalget, samt den eksterne ressursgruppa som referanse. Det har til dels vært omfattende tekstbearbeiding for å få en best mulig fremstilling av utviklingstrekk og planinnhold i dokumentet.

Administrasjonen innarbeidet underveis i prosessen et sterkere fokus på økonomi og organisasjon enn planprogrammet la opp til. Situasjonen for kommuneøkonomien krever at fokus rettes på grep som bidrar til en bærekraftig økonomisk utvikling over tid. All planlegging og samfunnsutvikling er avhengig av en sunn kommuneøkonomi. Derfor er fire handlingsregler for kommuneøkonomien tatt inn i planforslaget. Handlingsreglene skal legges til grunn for all økonomiplanlegging i Alta kommune i planperioden og omhandler:

1. Netto driftsresultat
2. Disposisjonsfond
3. Netto lånegjeld
4. Egenkapitalfinansieringsgraden

Kommuneplanens samfunnsdel «Alta vil» har et helhetlig blick på Altas utvikling kommende 12 år. Kommunens egen organisasjon er likevel den kanskje viktigste bidragsyteren til måloppnåelsen. Derfor er organisasjonen viet plass i plandokumentet ved omtale av utfordringene kommunen vil møte i årene framover, vedtatte mål for arbeidsgiverpolitikken og kommunens verdigrunnlag: Åpenhet, trygghet og respekt.

Forslaget til revidert kommuneplanens samfunnsdel innebærer at nye «Alta vil» i tydeligere grad skiller mål og strategier fra tiltak. Tiltakene hører hjemme i handlingsdelen som inngår i økonomiplan- og budsjettokumentet og rulleres årlig før vedtak av kommunestyret i desember. Det blir viktig å finne en god flyt i arbeidsformen som bidrar til en oppdatert og gjennomførbar virksomhetsplan for de årlige tiltak som skal oppfylle mål og strategier i samfunnsdelen. En rød tråd fra overordnet planverk til årlige handlingsplaner blir en nøkkelfaktor for måloppnåelse.

Plannivået på nye «Alta vil» gjør også at mange gode innspill til tiltak og strategier mottatt i prosessen må «spares» til senere oppfølging i kommunedelplaner og handlingsdelen. Andre innspill kan oppleves som nedtonet da satsingsområdene for planprosessen også er styrende for utfallet. Administrasjonen har likevel anstrengt seg i å samle alle innspill i egne referater fra planverksteder og møter som kan komme til nytte senere. Det må avslutningsvis rettes en stor takk til alle som har satt av tid og ressurser så langt i planprosessen. Uten denne medvirkningen hadde det vært umulig å bedrive samfunnsplanlegging.

Konklusjon:

Vedlagte forslag til kommuneplanens samfunnsdel er utarbeidet i henhold til fastlagte prosessmilepæler og satsingsområder i planprogrammet. Medvirkningsprosessen er også hensyntatt ved innpassing av innspill i størst mulig grad. Det er lagt stor vekt på arbeidsmøter med Planutvalget og Rådmannens ledergruppe.

Med bakgrunn i dette og vurderingene over, anbefaler administrasjonen at planutvalget legger forslag til kommuneplanens samfunnsdel «Alta vil» 2015-2027, datert 30.09.14 ut på offentlig ettersyn og sendes på høring med 6 ukers frist for merkander/innspill, iht. plan- og bygningslovens § 11-14 jf. § 5-2. I tillegg til normal kunngjøring, planlegges ytterligere tiltak for bekjentgjøring av planforslaget for Altas befolkning og næringsliv.

Alta, 30. september 2014

Bjørn-Atle Hansen
Rådmann

Oddvar Kr. Konst
Kommunalleder for
samfunnsutvikling

Andreas Foss Westgaard
Saksbehandler